

La nova política industrial a la Unió Europea

Rafael Myro, Universitat Complutense de Madrid, i Vicente Salas, Universitat de Saragossa

Policy Brief núm. 22

Octubre, 2025

ISSN 2014-7457

Resum executiu

El *Policy Brief* analitza la nova política industrial a la Unió Europea (UE), i en destaca el ressorgiment com a resposta a diverses crisis i la creixent importància de la seguretat nacional. El text subratlla que la UE, sota un lideratge polític continuista, però amb un programa econòmic rupturista després dels informes d'Enrico Letta i Mario Draghi, atorga un protagonisme inèdit a la política industrial a la seva agenda. Els missatges principals del document es resumeixen en els punts següents:

- 1)** Ressorgiment de la política industrial. S'observa un increment de l'intervencionisme estatal selectiu en l'economia de la UE per influir en les decisions de producció i intercanvi, impulsat per crisis (financera, sanitària, energètica) i la rellevància de les externalitats en seguretat nacional. La competència tecnològica i el control de materials crítics també reforcen aquesta tendència.
- 2)** Nou programa de govern de la UE. La Comissió Europea, amb la Brúixola per a la Competitivitat, busca respondre a amenaces externes i debilitats internes, atorgant centralitat a la política industrial. Aquest programa s'inspira en els diagnòstics i les propostes dels informes Letta y Draghi, que identifiquen debilitats estructurals a la UE com ara dèficit de capitalització, innovació i dinamisme empresarial.
- 3)** Divergències entre els informes Letta i Draghi. Tot i que tots dos coincideixen en la fragmentació del mercat interior per la regulació, Letta emfatitza la necessitat de completar el mercat únic (capitals i coneixement) i aixecar traves reguladores. Draghi, per la seva banda, advoca per un esforç inversor públic més gran en infraestructures estratègiques i polítiques sectorials actives, i suggereix una revisió de les polítiques de competència i sostenibilitat.
- 4)** Desafiaments de la nova política industrial. El protagonisme de la política industrial a la UE enfronta la dificultat de compatibilitzar un intervencionisme selectiu amb una estructura política feble que requereix unanimitat i el difícil encaix amb la regulació i la defensa de la competència, polítiques tradicionalment allunyades del dirigisme estatal.
- 5)** Possibles escenaris de polítiques microeconòmiques. El text planteja un "trilema" entre política industrial, regulació i defensa de la competència, i descriu tres escenaris: mercat regulat (predomini de regulació i competència, model tradicional de la UE), mercat concertat (predomini de regulació i política industrial, proper al model dels EUA des de 1980) i mercat dirigit (predomini de competència i política industrial, similar al model xinès). Els informes Letta i Draghi s'inclinen per models entre el mercat dirigit i el concertat.
- 6)** Política d'innovació tecnològica. La UE presenta un retard en despesa en R+D, especialment al sector privat, cosa que l'ha portat a la "trampa de la tecnologia mitjana". S'ha perdut capacitat tecnològica davant dels EUA i la Xina. El text analitza les causes d'aquest retard, incloent-hi la fragmentació del mercat, la dependència del finançament bancari i la menor eficiència de l'R+D pública. Es destaca la necessitat de millorar les condicions per a la innovació disruptiva i reformar el Programa marc d'R+D, creant una "agència tipus ARPA".

